

Nagy Székely Ildikó

Krisztián könyve (III.)

A hódító neve: Óvoda

Túszejtés ebéd után

András, Noémi, Dani, Norbi, és újabban a titokzatos Gabika tornáztatja a fantáziámat. Sohasem láttam őket, nem tudom, hányszor fújtak el már szülinapi gyertyát, szeretik-e a spenótot meg a délutáni álommanókat, de van egy közös tulajdonságuk, ami miatt különlegesek és fontosak: ők azok, akiket Krisztián szortyogós vakációja alatt is emleget, ha az oviról kíváncsiskodom. Sőt, van úgy, hogy olyankor is mond róluk valami rejtélyeset, amikor éppen nem sanyargatom enyhén együgyű kérdéseimmel.

Amikor három héttel ezelőtt kettesben maradtam a Walldorf-napközisek titokzatos fecskefészkével (Krisztián már reggelizik — mosolygott rám óvónénink, mielőtt becsukta a madárrejtő ajtót), majdnem úgy jártam, ahogy a legtöbb hároméves ovissá válása pillanatában szokott. Egérintős hangulatomban persze hogy mindjárt a terem mellé kifüggesztett névsorba botlott tekintetem — a több tucatnyi apróság között, valahol a huszadik sornál életem legfontosabb napja és annak főszereplője következett, hangyaméretben, laccímestől, apa-kezdőbetűstől. A világom közepén trónoló kismackó lekászálódott emelvényéről — talán ilyesmit gondolhattam, miközben meghatottságtól és büszkeségtől kótyagosan támolyogtam a legközelebbi kávézóig, ahol aztán különösebb feltűnés nélkül alávethettem magam a rámtörő telefonrohamnak. Egy babaillatú vaságyon ücsörögve nyilvánultam meg ilyen hévvel és ennyiszor egy májusvégi hétfőn. Úgy éreztem, ez a délelőtt semmivel sem jelentéktelenebb.

Mikor a tizenkilencet húszra cserélte a mobilóra, óranyelő ténfergése is véget ért. Időből mindig kifutó későkása létemre pár perccel fél egy előtt már az óvodakapuhoz értem. Csak néhány nagymama üldögélt a váróteremmé vált folyosón, mikor bebukdácsoltam. Félénk jó napotok és illedelmes csend. Az ajtó mögött összecsengtek a hangok, mintha egyszerre száz vidám apróság vívta volna a levescsatát. Nemsokára bólíntott egyet a kilincs, majd egymás után szökkenetek kifelé a gyerekek. Valamennyien igyekeztek valahova — legtöbben a várakozókhoz, páran a mosdóba —, de Krisztián meg sem moccant az asztal mellől. Elbűvölve beszélgetett egy copfos törpelánnyal, és ügyet sem vetett arra, hogy percek óta átszellemült arccal toporgok a barátságos fészek alatt. Belépni nem volt merszem — poros félcipőm nem illett ebbe a tiszta, nyugodt, boldog biro-

dalomba —, meg aztán kinek lett volna szíve megzavarni az apró mackó-arcon elsimuló, laskás, maszatos varázst? Idővel mégis be kellett vetnem a titkos fegyvert, a táskámban lapuló négykerekűt, illetve annak távirányítóját, amelynek birtokában sikeresen a kapuig kormányoztam nagyokat ásító túsomat. Ott aztán nagy burrogások és kézzel művelt járdaseprés közben hagyta magát meggyőzni arról, hogy holnap is jövünk.

Szentháromsági szilveszter

Idén elmaradt a nagy visszaszámlálás: május végére négyéves kisfiam és az új évben óvodássá előlépő, vadonatúj barátnője foglalta le 2009-em utolsó perceit. Az ünnepi ugrásra ügyet sem vetve szökdécseltek az ágyon, széllé és villámlássá váltak, aztán a háttéri előkészületeket megsemmisítve öltötték magukra a legkülönfélébb, sosemvolt állatbőröket. Ugyanúgy, ahogy pár órával korábban, az év utolsó vacsorája előtt, majd az asztal körül és alatt. Mint akiknek nincs búcsúztatni valójuk, mint akikben sosem romlott meg az idő, és éppen ezért egyformán különleges és lekéshetetlen minden pillanat. Pár perccel 12 óra előtt aztán a legifjabb pár is kiterelődött a pezsgős, csillagszórós felnőttektől megszállt udvarra. Sötét pukkanásokkal futott ki önmagából az óév — nem éppen a pár másodperces fényekkel bátorodó gyereknép öröme —, aztán olyasmi történt, ami városi, tűzijátékkal dicséret újesztendőben velem még soha: meghallottam a harangokat. Nem volt szavukban sem kék, sem piros, sem a zöld ki tudja mennyi árnyalata. Semmi sem volt, csak fehér. Mégis mintha egész Szentháromság megfényesedett volna tőlük egy pillanatra. Egy olyan nehezen múlóra, amelyből még akkor is éreztem valamit, amikor szilveszteri mulatságtól kókadt fiatalok üres tányérral és egy üveg „vérpezsdítővel” délutáni újévköszöntésre indultak a faluba, és akkor is, amikor a gyerekülésem bóbiskoló „csillagszórókkal” és a sötét utcákon fényszomjasodó felnőttekkel hazafele indult az autó.

Szárnyjáték

Fecskesorban állnak most
a frakkos, úri utazók,
sárga, vörös útlevéllé,
bíborszéppel s déli kékkel
csepp szívükben búcsúzó.

S míg a kedves, nyári népek
átússzák a messzeséget,

egyik társuk — mily csoda —
most ébred csak fényes szárnyal,
szárnya között sok baráttal
— Eszterrel és Krisztiánnal,
Márkkal, Szabolccsal, Andrással —
táncol, játszik, énekel már
a jó Fecske óvoda.

Ovis napló

Kinek liszt van a fejében,
kisüt sok jó ötletet,
kinek meg csak káposztalé,
észtornász az nem lehet,

Pannának s a barbijának,
mikor délben alszanak,
ovis zsákos álommanó
plusz centiket osztogat.

nem tudhatja, hogy a sárkány
gyufaszállal mos fogat,
felhőfutár napkeréken
szállítja az álmokat,

Észben, testben nyúltam én is,
Homokváros főterén
őrzök minden lányt, s a rendet,
ha a sárkány hétszer csenget,
gyufavámot veszek én.

Esti hősök

Anyu, figyelj, itt vannak a
villanykatonák,
nézd a horihorgas hősök
büszke, szép sorát.

Egyszemükből fényt lövellnek,
járda szélén menetelnek,

s megmentnek a ködsárkánytól
minden óvodát.
Néha sírnak is, hiába
vitéz valahány,
tócsatündér issza könnyük,
neki adják lámpacsöndjük
minden bánatát.

Lefekvés előtt

Itt, a gyűszűnyi szobánkban,
párnacsaták dúlnak este,
pohárpáncélos Sir Szörpnek
így esett dicső eleste.

Narancsvízű folyó szelte
át a gombos harcmezőt,

zoknizsoldosok repültek,
s az ágynak is szárnya nőtt,
felhőlepedőn lebegett,
párnapihét havazott...
Feleúton mind megálltak,
gyűszűnyi szobánkba vágytak
álommanók s csillagok.

Pillangóink

Vagon típusú két szobámat el nem cserélném semmi pénzért — röviden így lehetne megfogalmazni azt az anti-apróhirdetést, amelyet biztos, hogy sokadik olvasatra sem értene senki. Ha pedig azt is hozzátoldanám, hogy miért nem, biztos, hogy még furcsábbá válnék a böngészők szemében. Pedig tulajdonképpen

nagyon is logikus a magyarázat. Ebben a liliputi lakásban nem tudom pontosan, mennyi, de egytől egyig becsületes, jóra való lényecske tanyázik, és színtől, fajtól, játékpolti hovatarozástól függetlenül mind itt érzik otthon magukat, csakis itt képesek hol vicces, hol csodálatos, néha pedig egészen elképesztő dolgokat kitálatni és véghez vinni. Azonkívül az ablak alatti pár lépésnyi zöldben — amelyet kertünknek becézünk — valahol, a gyöngyvirág- és pitypanggyökerek között egy narancsmag rejtőzik, és meglehet, hogy egy reggel égis érő faóriásként köszön ránk. Erről pedig végképp nem szeretnék lemaradni, még akkor sem, ha azt a fát senki más nem fogja majd látni, csak én és a kisfiam. Azazhogy elsősorban ő, én csakis utána, mert a legszebb, legfontosabb történések mindig hozzá jutnak el először. Háttértudás és háttérzaj nélkül, a sokdimenziós felnőttlet torzításaitól mentesen, úgy, ahogy a legtöbb hatéveshez. Azt hiszem, valamennyi kisgyerek birtokában van a tisztánlátás képességének, csak egyesek közülük úgy érzik, rejtegetniük kell. Összeszorított tenyerükbe vagy a párna alá dugják, vagy éppenséggel a nyelvük alatt őrizgetik, és meg nem mukkannak, míg le nem csúszik egy pohár málnaszörppel. Aztán megfeledkeznek róla, és elkezdenek olyan okosan, nagyosan látni, mint a felnőttek. Pedig éppen ez a titkolt adottság emeli őket mindannyiunk fölé. Elsősorban nem is azért, mert van, hanem azért, mert úgy van nekik, hogy tudatában sincsenek értékének. Nem rendelkeznek, csak élnek vele, úgy, ahogy a pillangó a szépségével. Törekény, varázsszárnyú pillangók a gyerekek, repülésre teremtettek, könnyen és sokszor hasra esnek, ha csupa jó szándékból idő előtt földre parancsoljuk őket. De ha szelíden, csak a tekintetünkkel védelmezzük lépteiket, talán mi is bepillantathatunk az égis kulisszák mögé. Még az is meglehet, hogy valahol, magasan a tömbházak fölött egy ismerős arcot is megpillantunk. Egy fényseplős kisgyermekét, aki éppen azon töpreng, hol, mikor hullatta el a szárnyait. Ha máskor nem is lenne időnk rá, június első napján segíthetnénk neki a keresésben. Ha megtalálnánk, és felpróbálnánk, talán kiderülne: nem nőtük ki még egészen azokat a szárnyakat.

Ajándék

Kifogyott a nap eleme,
lemerült a nyár,
Maros-parti fák ölében
borzas szélmadár

rakja már a zörgő, forgó,
hűvös fészkeket...
— Ki törte be a felhőket,

anyu? — kérdezed,
mikor mégis kis kezre
száll sok fényes szárnyú
lepke,
s égfüggöny mögül
angyal lőtte aranylabda
süvít végtelen magasba,
s kapunkba repül.

Albert-Lőrincz Márton

(Tavaszeső)

Jégcsap katonák
védik a telet,
ellenük hadát
küldi a kikelet.

Nap után kapkod,
reccsen az eresz,
arcodra pírt hoz,
meglep a meleg.

(Ablakomban)

Ablakomban nem
jégvirág,
két macskaszem
vigyáz reád.

(Sándor-József- Benedek)

Reccsen a páncél,
rian a jég,

cseppen a csapjég,
kifagy a tél,

szusszan a szellő,
söpör az szél,

megül az ágon
a tarka veréb.

Fény terül széjjel,
sátora ég,

zsákjait oldja,
három legény:

Sándorka, Jóska
és Benedek.

(Az első kirándulás)

Reccsen a deszka,
deszkából palló,
rajta van Julcsa,
mellette Palkó.
Reped a deszka.

Fölöttük felhő,
alattuk, pille
palackkal tele
patakban csónak,
csónakban Pista.

Alább a parton,
furcsa kacajjal
vigyorog Jancsi,
az arcán pimasz,
ártatlan grimasz.

Tanító néni
osztályát védi,
baj nehogy essék,
s Jancsikát szidja:
komoly a játék!

Mester Györgyi

Az aranygubó

Élt Bergengóciában egy szegény földműves, süldő leánykájával, Kincsővel. Nagy-nagy nyomorúságban tengődtek, kis földjük tartotta el őket. Hiányzott bizony a gazdasszony, Kincső édesanyja, kinek keze alól annak idején szebbnél szebb, színes kelmék kerültek ki a szövőszékről. Az otromba faalkotmányt azonban jó ideje vastag porréteg fedte, csupán pár darab piros almát tartottak rajta díszül. A rideg téli estéken olykor csak a szeretetteljes emlékezés mentette meg az öreg szerkezetet attól, hogy tűzrevaló legyen belőle.

Egy kora nyári reggelen a lányka kiment az udvarra, hogy felsöpörje a szél által összehordott, száraz faleveleket. Söprögetés közben meglátott a földön egy babszem nagyságú gubót. Kezébe vette a furcsa szerzeményt, és bevitte a házba. Az ablakpárkányra tette, hátha a lassan ébredező napocska sugarai felmelegítik, s kiderül, mit rejteget a belsejében. Miután a ház körül rendbe tett mindent, kiment a krumpliföldre, hogy segítségére legyen az apjának.

Szürkületkor érkeztek haza, s majd holttá váltak, látván, hogy minden fényárban úszik. Azt hitték, kigyulladt a viskójuk. Hamarosan rájöttek azonban, szó sincs tűzről. Az ablakpárkányon hagyott gubó ragyogott szemképráztató fényességgel. A kislány kíváncsian vette kezébe az aprócska gubót, mire az felnyílt, és kiröppent belőle egy meseszép pillangó. Föl-le cikázva körbetáncolta a szobát, s fényel árasztotta el a sötét kis helyiség minden zegzugát.

Kincső azon az éjen álmot látott. Édesanyját látta pillangószárnyakon lebegni, amint felhő puhaságú, lágy esésű, színes kelméket nyújt felé. Valamit mondott is, de hogy mit, nem értette, mivel közben felébredt. Ekkor eszébe jutott a pillangó. Körülnézett, s meglátta, amint a kis jószág az ajtónál keringve repked. Bizonyára a szabadba vágyik — gondolta —, s kitárta az ajtót. A pillangó a feje fölött körözött, hívogatva, hogy kövesse. Utána ment. A tágas mezőn a pillangó a magasba röppent, megérintette a kék eget, és ahogy lejjebb ereszkedett, szárnyai közül égszínkék selyemfonalat bocsátott a földre. Azután a zöld vetés fölött repült el, s szárnyai alól zöld selyemszálak omlottak alá. Majd megérintette a tűzpiros pipacsokat, a napsárga kankalint, a lila szarkalábot, s egy pillanatra átsuhant a hófehér százszorszépeken. A pillangószárnyak érintése nyomán a virágszirmok színéből selyemfonál sodródott, mely lehullott a leányka lábai elé. Kincső futva, szökellve követte a lepkét, és csak tekerte, gombolyította a szebbnél szebb, színes szőnivalót. Úgy érezte, álma elevenedett meg, a szivárvány színű ajándékot bizonyára édesanyja küldte. A lepke hazakísérte Kincsőt. A házban odatelepedett a szövőszékre, s addig táncolt, lebegtette a szárnyait, mígnem őt is odacsalta. A leányka leült az otromba faalkotmányhoz, letörölgette róla a port, s kezei mintha akarat-

lanul mozdultak volna a jó irányba. Ujjai alatt az öreg szerkezet életre kelt. Kincső kikerekedett szemei előtt összekapaszkodtak a selyemszálak, mintává alakultak, s valami csodálatos, mesebeli kert képe kezdett kibontakozni a tarkán csilámló, habkönnyű kelmén. A csendben szinte hallani vélte a csodakert fain trillázó madarakat, s érződött a virágok bódítóan édes illata. Elkészült egy jó darab kelme, de úgy tűnt, a fonál csak nem akar elfogni, minél többet használt belőle, annál nagyobb lett a fonálköteg. A pillangó ugyan tovaszállt, de Kincső famíliájában a lányok még ma is szövik a csodakelmét, s utódaiknak tovább adják ezt a szép mesét.

Kedei Zoltán grafikája